

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	9
Wystąpienie JM Rektora UJ prof. dr hab. Franciszka Ziejki na inaugurację konferencji	11
Krystyn Matwijowski Sylwetka Jubilata. Szkic z okazji 80. rocznicy Prof. dr Józefa Andrzeja Gierowskiego	13
Bibliografia prac Prof. J. A. Gierowskiego za lata 1999-2003	19

I. PROBLEMY TOLERANCJI

Jerzy Kłoczowski <i>Christianitas</i> – świat cywilizacji chrześcijańskiej w doświadczeniu Rzeczypospolitej Polsko-Litewskiej w XVI-XVII stuleciu	27
Stanisław Grzybowski W kręgu miast. Problemy nietolerancji i różnorodności wyznaniowej oraz kulturowej w czasach wczesnonowożytnych na tle porównawczym	35
Almut Bues Konfesjonalizacja w księstwie Kurlandii. Przypadek wyjątkowy w skali Rzeczypospolitej szlacheckiej?	47
Stanisław Salmonowicz Protestanci i katolicy w jednym mieście: <i>casus</i> Torunia w XVI-XVIII wieku	65
Ewa Dubas-Urwanowicz Dylematy wyznaniowe magnaterii litewsko-ruskiej w XVI-XVII w.	79
Robert Frost Konfesjonalizacja a wojsko w Rzeczypospolitej 1558-1668	89
Mirosław Nagielski Z problematyki wyznaniowej armii Rzeczypospolitej połowy XVII wieku	99
Jarosław Stolicki Sejmiki ukraińskie wobec spraw religijnych w latach 1669-1696	119
Jacek Krupa Konfederacje szlacheckie wobec Żydów za Augusta II	135
Jacek Staszewski Masoni w Polsce w XVIII stuleciu	145

Jerzy Dygdała

- Między wiernością wobec monarchy, lojalnością wobec państwa
i poczuciem wspólnoty wyznaniowej (postawy ewangelickich
elit wielkich miast Prus Królewskich w latach 1763-1772) 155

James Shedel

- Tolerancja: pisane i niepisane konstytucje w Austrii i Rzeczypospolitej
Obojga Narodów w końcu XVIII wieku 169

II. WOKÓŁ KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO**ks. bp Jan Kopiec**

- Konstanty Felicjan Szaniawski (1668-1732) – biskup i mąż stanu
za panowania Augusta II 179

ks. Stanisław Nabywaniec

- Rzymsko-katolicki Kościół potrydencki a Kościół unicki w Polsce.
Korzystanie z doświadczeń czy latynizacja? 191

ks. Stanisław Obirek

- Jezuici wobec tradycji humanistycznej. Zakon wyrosły
z ducha erazmiańskiego 207

Gaetano Platania

- Rzeczpospolita i Święta Kongregacja Szerzenia Wiary w czasach Wazów 213

Krzysztof Matwijowski

- Działalność biskupa Stefana Wierzbowskiego w czasach Jana III Sobieskiego . 253

Marek Wagner

- Biskupi polscy wobec problemu obronności Rzeczypospolitej
w latach 1674-1696. Zarys problematyki 263

Jakub Basista

- O nawiedzaniu miejsc świętych przez sarmackich podróżników 281

Krzysztof Mikulski

- Obcy w oblężonej twierdzy protestantyzmu – portret zbiorowy
katolików toruńskich w II połowie XVII i w XVIII wieku 293

Bogdan Rok

- Poradnictwo życiowe duszpasterzy czasów saskich 311

Kazimierz Maliszewski

- Kościół Katolicki a kultura polskiego baroku – w kręgu wzajemnych
wpływów i oddziaływań. Próba zarysu problematyki 321

Jadwiga Muszyńska

- Rola biskupów krakowskich w rozwoju górnictwa i hutnictwa 329

Mariusz Markiewicz

- Problem antyklerykalizmu w czasach saskich 341

Adam Kaźmierczyk

- Polscy biskupi wobec Żydów w XVIII wieku 349

Maria Czeppe	
Biskup Kajetan Sołtyk a innowiercy. Argumentacja użyta w wystąpieniach na sejmie 1766 r.	357
Wojciech Kęder	
Kryzys wokół sprawy dysydenckiej a sprawa suwerenności Rzeczypospolitej w latach 1764-1767 w świetle dokumentów papieskiego Sekretariatu Stanu	365
Richard Butterwick	
Polska rewolucja a Kościół rzymsko-katolicki 1788-1792. Problemy badawcze i wstępne wnioski	375

III. WYZNANIA CHRZEŚCIJAŃSKIE I NIECHRZEŚCIJAŃSKIE

Andrzej Wyczański	
Cenzus wykształcenia wśród szlachty protestanckiej w Polsce XVI wieku ..	391
Maria Bogucka	
Specyfika gdańskiego luteranizmu, XVI-XVIII w.	399
Antoni Mironowicz	
Kultura prawosławna w dawnej Rzeczypospolitej	409
Andrzej K. Link-Lenczowski	
Na pograniczu świata islamu	437
Dariusz Kołodziejczyk	
Rola islamskiego sąsiedztwa w kulturze i polityce Rzeczypospolitej	441
Janusz Kamocki	
Fenomen Tatarów polskich	449
Stefan Gąsiorowski	
Tatarzy, Turcy czy Żydzi? Karaimi w dawnej Rzeczypospolitej (XIII-XVIII w.) .	459
Jan Doktor	
Rok 1772 i konsolidacja chasydyzmu besztiańskiego	471
Jerzy Urwanowicz	
Ze sobą, czy obok siebie? Próba charakterystyki chrześcijańskich i żydowskich mieszkańców Grodna w końcu XVIII w.	487

IV. VARIA

James B. Collins	
Wpływ doświadczenia Henryka Walezjusza w Polsce na jego rządy we Francji .	499
Kazimierz Przyboś	
Rejestry pogłównego jako źródło do badań wzajemnego oddziaływania wyznań .	517
Grzegorz Chomicki	
Dyplomatyczne reperkusje konwersji królewicza Fryderyka Augusta w świetle raportów posłów brytyjskich	525

Zbigniew Anusik

Polska kolonia katolicka w Sztokholmie w końcu XVIII wieku 541

Marian Drozdowski Elementy wyznaniowe polityki osiedleńczej Fryderyka II
w Okręgu Nadnoteckim ..... 561**Marco Jačov**Riflessione storica sul ruolo della Polonia. Tra l'Occidente e l'Oriente
alla luce di un censimento del 1873 ..... 567**Józef Andrzej Gierowski**

Podsumowanie konferencji „Rzeczpospolita wielu wyznań” 571

Skróty i objaśnienia ..... 583**Indeks nazwisk** 585